

Ocene in stališča prebivalcev občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma do dela policistov Policijske postaje Podlehnik

David Smolej, Policijska postaja Koper
Ksenija Frangež, Ekonomsko poslovna fakulteta, Univerza v Mariboru

Namen

Namen našega prispevka je proučevati ocene in stališča prebivalcev v občinah Podlehnik, Majšperk, Žetale in Videm do dela policistov na Policijski postaji Podlehnik, ki pokriva prej omenjene občine. Cilj prispevka je ugotoviti, kakšne so ocene in stališča prebivalcev občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma do dela policistov Policijske postaje Podlehnik.

Metodologija

Za pripravo teoretičnega dela prispevka smo uporabili metodo analize tekstov, za pripravo empiričnega dela prispevka pa neeksperimentalno raziskovanje, metoda zbiranja podatkov je bila terenska študija, tehnika pa anketni vprašalnik. Pridobljene podatke smo analizirali s pomočjo programa Excel in SPSS for Windows.

Ugotovitve

Avtorja bosta na osnovi ugotovitev, ki temeljijo na anketiranju ustreznega števila prebivalcev omenjenih občin, predlagala ustrezne ukrepe zaboljšanje stanja na področju sodelovanja med policisti in prebivalci.

Omejitve/uporabnost raziskave

Raziskava je bila opravljena le na območju občin Podlehnik, Majšperk, Žetale in Videm, ki se teritorialno pokrivajo z območjem delovanja Policijske postaje Podlehnik, zato rezultati ne bodo uporabni širše za slovenski prostor. To predstavlja omejitev raziskave in hkrati vzpodbudo za nove raziskave parcialnega tipa ali za širšo vseslovensko raziskavo podobnega tipa.

Praktična uporabnost

Raziskava ima praktično uporabno vrednost za vodstva občin Podlehnik, Majšperk, Žetale in Videm, kot tudi za vodstvo Policijske postaje Podlehnik.

Izvirnost/pomembnost prispevka

Prispevek je izvirne narave, saj tovrstna raziskava v zadnjem desetletju, samo za območja omenjenih občin še ni bila opravljena.

Ključne besede: policija, uspešnost policijskih organizacij, zadovoljstvo prebivalcev

1 Uvod

Policija spada v izvršilno vejo oblasti in je pristojna predvsem za vzdrževanje javnega reda in uveljavljanje zakonov, kar pomeni predvsem preprečevanje kaznivih dejanj, ter odkrivanje in prijemanje storilcev. Za doseg te ciljev je policija v zgodovini uporabljala predvsem represivne metode, kar pa danes ni več dovolj. Policija poskuša probleme povezane s kriminaliteto in drugimi varnostnimi težavami zaznati in jih preprečiti še preden se ti dejansko pojavijo. Za bolj učinkovito delo se s tem namenom policija povezuje z organi v lokalni skupnosti in državljani. Takemu načinu dela pravimo policijsko delo v skupnosti ali ang. community policing. Ko govorimo o uspešnosti policijskih organizacij se moramo vprašati, kateri so kriteriji za merjenje uspešnosti. V preteklosti so bili to večinoma statistični podatki o dejavnostih policije, kar pa v današnjem času ne zadostuje. V ospredje prihajajo drugi dejavniki, kot so stopnja zadovoljstva in podpora prebivalcev do dela policije in ostali dejavniki.

V ta namen bomo v prispevku skušali ugotoviti ocene in stališča prebivalcev občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma, do dela policistov Policijske postaje Podlehnik, ki opravljajo naloge policije na območju prej omenjenih občin. V empiričnem delu prispevka bomo predstavili rezultate, pridobljene z anketo, ki je bila izvedena med prebivalci občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma. Ugotovili smo, da so prebivalci v zgoraj opisanih občinah najbolj zadovoljni z inetrpersonalnimi kompetencami policistov, nekoliko manj s sodelovanjem s policisti in najmanj z njihovim delom. V ta namen predlagamo način dela policistov, za izboljšanje mnenja prebivalcev o delu policistov.

2 Teoretični uvod

2.1 Naloge policijskih organizacij v sodobnih družbah

Temeljna naloga policije v pravnih demokratičnih državah, je zagotavljanje varnosti in svobode posameznika. Policija pomaga pri ohranjanju demokratičnih vrednot in se tudi sama ravna po njih. Kazensko pravni sistemi, ki jih deloma izvaja tudi policija, so se razvili z namenom omejevanja nasilja in zagotavljanje osebne varnosti posameznika. Javnost podpira in odobrava izvajanje nalog policije, četudi je za to potrebna sila, dokler se pooblastila izvajajo v skladu z varovanjem človekovih pravic in temeljnih svoboščin. Ob izpolnjevanju navedenega in drugih pogojev, ki jih predpisujejo različni predpisi, policija lahko pričakuje, da ji bo javnost zaupala ter z njo sodelovala, kar pomeni uspešnejše delo za samo policijsko organizacijo (Anželj, 2008).

Osrednja vloga policije, je enostavno rečeno izvrševanje zakonov, saj s sprejetjem slednjih ni doseženo to, da se bodo posamezniki ravnali po njih. Zato je ustvarjena policijska organizacija, ki z grožnjo represivnih ukrepov, poskrbi za spoštovanje zakonov, ohranjanje javnega reda ter preprečevanja in odkrivanja kriminalitete (Žaberl, 2006).

2.1.1 Splošno o organizacijah

Kot pravi Virant (1998), je organizacija skupina ljudi, ki delujejo skupaj, da bi dosegli določen cilj. Anželj (2001) pa navaja, da pojem organizacija, lahko uporabljamo v treh smislih in sicer kot objekt dejavnosti (organizacija podjetja), doseženo stanje (organiziranost) in kot dejavnost samo (podjetje, ustanova, zavod).

Organizacija ima vedno večji pomen tako za družbo, kot za vsakega posameznika, saj ta velik del svojega življenja preživi v različnih organizacijah, preko katerih zadovoljuje večino svojih potreb. Tako je zaposlen je v podjetju, zavodu, skupnosti, politični organizaciji, društvu ali državnem organu. Svoje vsakdanje potrebe zadovoljuje prek trgovinskih, komunalnih, zdravstvenih, šolskih, političnih in drugih organizacij (Anželj, 2001).

Za učinkovito delovanje organizacije je potrebno določiti cilje in način kako te cilje doseči. Ta proces, ki je sestavni del vsake organizacije imenujemo upravljanje. To je torej določanje ciljev organizacije in usmerjeno delovanje k doseganju teh ciljev, ki jih organizacija določa v samih procesih, ki potekajo

znotraj nje. Ti so odvisni od potreb, oziroma interesov njenih članov, določajo pa se po pravilih organizacije ali zakonov (Virant, 1998).

2.1.2 Izvajanje policijske dejavnosti

Policijska dejavnost se izvaja z namenom ohranjanja miru ter varnosti in ščiti ljudi pred nezaželenimi motnjami. Omenjeno dejavnost pa ne izvaja zgolj javna policija, temveč tudi državno varnostne institucije, kot so zasebno varnostne službe, detektivske agencije, redarske službe in druga združenja, oziroma aktivni prebivalci, ki se zavzemajo za zagotavljanje splošne varnosti (Anželj, 2008).

2.1.3 Policija kot organ v sestavi

Z Zakonom o policiji (1998), je bila policija prvič organizirana kot organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve. To pomeni večjo samostojnost policije znotraj ministrstva, ki je na podlagi veljavne zakonodaje samostojen subjekt. Takšen položaj ji daje večjo stopnjo avtonomnosti in neodvisnosti. Policijo vodi generalni direktor policije, ki je za svoje delo odgovoren ministru za notranje zadeve. Na njegov predlog, pa ga imenuje in razrešuje Vlade Republike Slovenije

2.1.4 Naloge policije

Največ nalog policije je zajetih v Zakonu o policiji (2009), ki določa, da policija varuje življenja, osebno varnost in premoženja ljudi, preprečuje in odkriva kazniva dejanja in prekrške ter njihove storilce izroča pristojnim organom. Poleg tega policija opravlja naloge na področju varnosti v cestnem prometu, javnem redu in miru, varuje državno mejo, določene osebe ter objekte kot tudi določena delovna mesta in opravlja druge naloge.

2.1.5 Organizacija policije

Slovenska policija je organizirana tri nivojsko, kar pomeni, da najvišji nivo na državni ravni predstavlja Generalna policijska uprava. Ta izvaja predvsem regulativno, koordinativno, nadzorstveno in v nekaterih primerih tudi operativno funkcijo. Na regionalnem nivoju, so pod vodstvom direktorjev organizirane policijske uprave. To so območne policijske enote, ki deloma izvajajo operativne naloge in deloma nadzorstvene, v smislu pomoči in nadzora nad delom policijskih postaj. Takšnih uprav je trenutno na območju Republike Slovenije 8. Največ operativnih nalog, ki jih izvaja policija, pa se izvaja na lokalnem nivoju, kjer policisti delo opravljajo na območnih in področnih policijskih postajah (Kolenc, 2002).

2.2 Uspešnost policijskih organizacij

Za merjenje uspešnosti policijskih organizacij danes uporabljamo različne kriterije. Ti se razlikujejo od klasičnih kriterijev, ki so temeljili na statističnih podatkih, ki so zajemali število varnostnih dogodkov in odstotek preiskavanosti. Danes prihajajo v ospredje drugi kriteriji, kot so stopnja zadovoljstva in podpore prebivalcev do policijskega dela in stopnja zadovoljstva z nudenjem uslug varnosti s strani policije (Gorenak, 2005).

Ko imamo cilje policijskih organizacij enkrat določene, jih je potrebno operacionalizirati. Operacionalizirani cilji predstavljajo kriterije za ocenjevanje uspešnosti policijskega dela. Uspešnost policijskih organizacij definiramo kot stopnjo, do katere izvajanje policijskega dela dosega zastavljene cilje. Uspešnost policijskih organizacij je pojem, ki ga težko definiramo, saj ima več razsežnosti. Policijsko uspešnost definiramo glede na to, kdo jo ocenjuje in glede na cilje, ki naj bi bili doseženi (Pagon, 1993).

2.2.1 Ocenjevanje in merjenje uspešnosti policijskih organizacij

Jobson in Schneck (1982) ugotavljata, da za ocenjevanje dela ni dovolj primerjati vedenja ali opravljanja nalog le z internimi kriteriji. Potrebno je oceniti »output« organizacij, kakor ga zaznavajo skupine klientov, ki jim organizacija služi. Tak pristop uspešnost definira kot stopnjo, do katere so uresničeni cilji organizacije, upoštevajoč tako zunanje kot notranje kriterije. Ker imajo policijske

organizacije mnogo različnih ciljev, so lahko istočasno uspešne in neuspešne, odvisno od tega, katerega od številnih neodvisnih kriterijev upoštevamo.

Svetina (1992) ugotavlja, da so praktični rezultati vrednotenja standardnih kazalcev uspešnosti policije razmeroma skromni in omejeni predvsem na področje boja proti kriminaliteti. Vrednost standardnih kriterijev, kot je gibanje in obsega kriminalitete ter delež raziskanosti kaznivih dejanj, je zelo omejen, kljub temu, da z njim policija javnosti najlažje predstavi svoje delovanje v določenem obdobju. Pomembna ovira na tem področju je že dejstvo, da nihče ne pozna točnega podatka, kolikšen je dejanski obseg kriminalitete. Raziskave kažejo, da policija obravnava le majhen delež vseh storjenih kaznivih dejanj.

2.2.2 Merjenje policijske uspešnosti glede na javno mnenje

Kmalu po drugi svetovni vojni so se sodobne policije začele ukvarjati z javnostjo, v smislu spoznavanja njihovega mnenja do dela policije, saj med javnostjo in policijo nemalokrat pride do napetosti. Policija si mora prizadevati za dobro sodelovanje in odnose z javnostjo, saj je od tega v veliki meri odvisna njihova uspešnost. Gre torej za partnerstvo in kooperativne odnose z dejavniki, ki utegnejo imeti pomen za varnost, oziroma vzdrževanje ustreznih varnostnih razmer v skupnosti. Policija omogoča varnost na več načinov, tudi z ustvarjanjem ustreznih občutkov v policijskih odnosih z javnostjo (Pečar, 1993).

Ob opuščanju kvantitativnih meril ugotavljanja uspešnosti različni avtorji (Malmborg in Deutsch, 1986; Warcup, 1992; Bayley, 1994; v Gorenak, 2005) predlagajo različna merila in kriterije ugotavljanja uspešnosti policijskih organizacij. To so:

- dostopnost policijskih organizacij,
- poštenost policistov v postopkih,
- vljudnost policistov v postopkih,
- zanesljivost policistov v postopkih,
- stopnja usposobljenosti policistov za delo,
- odzivni časi policijskih organizacij na klice državljanov,
- stopnja zadovoljstva javnosti z delom policijskih organizacij,
- stopnja varnostnega počutja državljanov,
- stopnja notranjega policijskega zadovoljstva in drugo.

Dosedanja proučevanja kažejo na to, da se vedno bolj opuščajo kvantitativni kriteriji merjenja policijske uspešnosti in se daje prednost zgoraj naštetim kriterijem. Vendar Gorenak (2005) pri pregledu poročil o delu policije ugotavlja, da slovenska policija svojo uspešnost še vedno večinoma prikazuje kvantitativno, v obliki statističnih podatkov o določenih varnostnih pojavih, skoraj nič pa glede meritev javnega mnenja.

2.3 Policijska preventiva

Beseda preventiva, pomeni nekaj preprečiti ali obvarovati in je sinonim za vnaprejšnjo zaščito pred deviantnimi ravnanji, še preden se ti pojavijo (Mikulan, 1995). Policija pa večinoma deluje represivno, saj je zakonodaja naravnana tako, da so v večini zakonov predpisane kazenske sankcije, kot grožnja tistim, ki zakonov ne bodo spoštovali. Policijsko preventivo delimo na situacijsko, ki zmanjšuje možnost pojava kaznivih dejanj, na primer s posegi v okolje in povečanjem tveganja za prijetje storilcev in družbeno preventivo, ki spremlja razmere v družbi, ki vplivajo na nastanek kaznivih dejanj. Tako so cilji policijske preventive zaupanje državljanov v policijo, partnersko sodelovanje, zmanjševanja števila kaznivih dejanj in prekrškov, povečan občutek varnosti in drugi. Policisti pri opravljanju rednih nalog, občane spodbujajo k samozaščitnemu ravnanju in pri njih obudijo večji občutek varnosti. Pri tem je pomembno sodelovanje tudi z državnimi in drugimi subjekti v lokalni skupnosti. Preventivno delo v večini primerov opravlja vodja policijskega okoliša (Peklar, Rizvič, Škerjanc, 2009).

2.3.1 Policijski okoliš

Koncept policijskega okoliša temelji na tem, da se vodjo policijskega okoliša v veliki meri osvobodi dela na področju represije in se osredotoči na preventivne aktivnosti. Tako vodja policijskega okoliša deluje na območju, ki zajema eno ali več lokalnih skupnosti, oziroma občin ali v naseljih, kjer je območje urbanistične enote. Na teh območjih lahko zaradi lažjega opravljanja dela in boljšega stika s prebivalci deluje z obliko dela, ki jo imenujemo policijska pisarna. To pa ne pomeni, da se vodja policijskega okoliša vedno nahaja v pisarni, temveč le občasno, glede na potrebe okolja. V policijski pisarni zadovoljuje tiste potreb ljudi, ki niso vezane na interventno obravnavanje (Gorenak, Žaberl in Gorenak, 2008).

2.3.2 Policijsko delo v skupnosti

Policijsko delo v skupnosti je usmerjeno delo policije zaradi kritik o njeni neučinkovitosti. Gre za nov način policijskega dela, ki se razlikuje od tradicionalnega delovanja policije. Nov pristop k policijskemu delu temelji na spoznanju, da policija sama ne more rešiti problema kriminalitete in se mora soočiti s preprečevanji za njen nastanek ter ne zgolj reagirati na že storjena kazniva dejanja. Prav tako je patroljiranje preveč pasivno in sama prisotnost policije ni dovolj (Lobnikar, 2008). Trojanowicz in Bucqueroux (1994) policijsko delo v skupnosti opredeljujeta kot filozofijo in organizacijsko strategijo, ki poudarja sodelovanje med policijo in občani.

2.3.3 Elementi policijskega dela v skupnosti

Za uspešno reševanje problemov varnosti, za katere je deloma pristojna policija, se mora ta posvetovati s skupnostjo v kateri varnost zagotavlja. Tako naj bi na sestankih oziroma na okroglih mizah, policija predstavnike skupnosti seznanila o lokalnih problemih in od njih zahtevala povratno informacijo, s katero bi prišli do skupnih rešitev. Za uspešno izvajanje policijskega dela v skupnosti, pa je potrebna tudi organizacijska prilagoditev policije, kar pomeni, da se določeni policisti ukvarjajo s specifičnim delom, kar policijsko delo v skupnosti prav gotovo je. Pri tem občane spodbujajo k aktivnem sodelovanju, kar lahko v praksi pomeni tudi njihovo patroljiranje, ter zaznavanje in obveščanje o pojavih deviantnih ravnanj. Po sami zaznavi in skupni mobilizaciji, je najpomembnejši del policijskega dela v skupnosti reševanje problemov. Ta dejavnost sledi klasičnemu policijskemu delu za uspešno odkrivanje kriminalitete in vzrokov za njen nastanek (Lobnikar, 2008).

2.4 Povzetek teoretičnih ugotovitev

Iz teoretičnega dela lahko povzamemo, da je bistvena naloga policije oziroma policistov, izvajanje zakonov in predpisov, kateri prepovedujejo oziroma zapovedujejo določena ravnanja, kateri brez ustrezne represije nebi obveljali, oziroma bili spoštovani. Kot tipični represivni organ za učinkovito izvajanje represije je policija, ki je na območju Republike Slovenije organizirana po hierarhiji. Vodstvo posamezne organizacijske enote, je podrejeno posameznemu vodji, ki ima svoje pomočnike, s pomočjo katerih vodi in usmerja delo policistov, ki neposredno izvajajo naloge. Za izvajanje nalog, oziroma policijske dejavnosti pa niso odgovorni samo policisti, ampak tudi ostale službe v lokalni skupnosti, kot tudi prebivalci, kateri z izvajanjem določenih aktivnosti zagotavljajo varnost v lokalni skupnosti. Za povezovanje policije z lokalno skupnostjo in skupno reševanje problemov, so pristojni vodje policijskih okolišev, ki delujejo na policijskem okolišu na območni policijski postaji. Ti s svojo prisotnostjo na terenu, pristopom k občanom in drugimi subjekti v skupnosti, spodbujajo k samozaščitnemu ravnanju in preprečevanju kaznivih dejanj, še preden se pojavijo. S tem izvajajo tako imenovano družbeno preventivo. Uspešnost dela vodij policijskih okolišev je zelo težko ugotoviti, predvsem z obstoječim tradicionalnim pristopom, policijsko statistiko. Ta predstavlja le prijavljeno kriminaliteto in druga deviantna ravnanja, ki pa verjetno predstavlja manjši delež prepovedanih dejanj, ki se skrivajo za kriminaliteto v sivem polju. Računanje preiskivosti kaznivih dejanj ne more biti pokazatelj uspešnosti organizacije. Pokazatelj uspešnosti dela policije in zaposlenih, bi morale biti raziskave med prebivalci, v katerih bi podali svoje mnenje o delu policije. Kombinacija empirične raziskave in statističnih podatkov, bi se najbolj približala oceni dejanskega zadovoljstva občanov do

dela policije in stanja deviantnih ravnanj v prostoru. Zaradi slednjega smo opravili tudi raziskavo, ki je predstavljena v nadaljevanju.

3 Metoda

3.1 Namen in cilj

Namen našega prispevka je proučevati ocene in stališča prebivalcev v občinah Podlehnik, Majšperk, Žetale in Videm do dela policistov Policijske postaje Podlehnik, ki pokriva prej omenjene občine. Opravili bomo empirično raziskavo o ocenah in stališčih prebivalcev. Ta raziskava se nanaša na policiste, ki opravljajo naloge na Policijski postaji Podlehnik. Cilj raziskave je ugotoviti, kakšne so ocene in stališča prebivalcev občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma do dela policistov na policijski postaji Podlehnik. Na podlagi teoretičnih spoznanj iz prvega dela prispevka in empirične raziskave bomo ugotavljali, kako se rezultati ujemajo s teoretičnimi spoznanji. Prav tako bomo opredelili svoja stališča in ocene o rezultatih raziskave, ter podali predloge za izboljšanje stanja na proučevanem področju.

3.2 Hipoteze

Za potrebe tega prispevka smo postavili naslednje hipoteze:

- Prebivalci občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma so zadovoljni z delom policistov Policijske postaje Podlehnik.
- Prebivalci občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma so pripravljeni sodelovati s policisti Policijske postaje Podlehnik.
- Prebivalci občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma ocenjujejo interpersonalne kompetence policistov Policijske postaje Podlehnik kot dobre.

3.3 Opis vzorca, vprašalnika in postopka

Za vzorec smo vzeli prebivalce v štirih občinah in sicer: Podlehnik, Majšperk, Žetale in Videm v katerih imajo pristojnosti za opravljanje nalog policije policisti iz Policijske postaje Podlehnik. Pripravili smo anketni vprašalnik. Prvi del vprašalnika so sestavljala demografska vprašanja, drugi del pa so sestavljali trije sklopi vprašanj, ki smo jih poimenovali »Zadovoljstvo z delom policistov«, »Sodelovanje s policisti« in »Interpersonalne kompetence policistov«. Anketiranci so odgovarjali s pomočjo petstopenjske Likertove lestvice, pri čemer je ocena 1 pomenila, da trditev sploh ne drži, ocena 5 pa da trditev popolnoma drži.

Podatke smo zbirali z anketiranjem prebivalcev občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma. Na tej populaciji smo naključno izbrali vzorec 300 ljudi, katerim smo 05. 04. 2009 po pošti poslali vprašalnik, s prošnjo, da izpolnjenega vrnejo pošiljatelju. Tako je bilo do dne 10. 05. 2009 vrnjenih 110 izpolnjenih vprašalnikov.

3.4 Uporabljene metode

Za pripravo teoretičnega dela tega prispevka smo uporabili metodo analize tekstov. V empiričnem delu pa smo uporabili neeksperimentalno raziskovanje, metoda dela je bila terenska študija, tehnika pa anketni vprašalnik. Podatke smo obdelali s pomočjo računalniških programov Excell in SPSS for Windows. Uporabili smo opisno statistiko in analizo variance.

4 Analiza in interpretacija rezultatov

4.1 Analiza demografskih podatkov anketirancev

V raziskavi je sodelovalo 110 anketirancev, 57 moških in 53 žensk. Povprečna starost vseh anketirancev je bila 37,2 let. Glede izobrazbe sodelujočih smo ugotovili, da je imelo 17,3 odstotkov

osnovno šolo, 23,6 odstotkov poklicno šolo, 43,6 odstotkov srednjo šolo, 7,3 odstotkov višjo šolo, 2,7 odstotkov visoko strokovno šolo, 5,5 odstotkov univerzitetno izobrazbo. Prav tako smo ugotavljali zaposlitveni položaj anketirancev ter ugotovili, da je 20,9 odstotkov dijakov ali študentov, 10,9 odstotkov nezaposlenih, 53,6 odstotkov zaposlenih, 2,7 odstotkov kmetov, 6,4 odstotkov upokojencev, 3,6 odstotkov gospodinj in 1,8 odstotkov podjetnikov. Ugotovili smo tudi občine bivanja anketirancev in ugotovili, da jih 18,2 odstotka prihaja iz občine Podlehnik, 36,4 odstotka iz občine Majšperk, 9,1 odstotka iz občine Žetale in 36,4 odstotka iz občine Videm.

4.2 Oblikovanje združenih spremenljivk

V nadaljevanju smo oblikovali združene spremenljivke. Sedem trditev, ki označujejo delo policistov na policijski postaji Podlehnik, smo združili v združeno spremenljivko in jo poimenovali »Zadovoljstvo z delom policistov«.

Šest trditev, ki so se nanašale na oceno v kolikšni meri so anketiranci pripravljene sodelovati s policijo, smo združili v združeno spremenljivko in jo poimenovali »Sodelovanje s policisti«.

Nazadnje smo devet trditev, ki so se nanašale na ocene, v kolikšni meri so policisti prijazni, pravični, strokovni, zakoniti, sposobni, objektivni, samozavestni, natančni in tolerantni združili v združeno spremenljivko in jo poimenovali »Interpersonalne kompetence policistov«.

4.3 Aritmetične vrednosti združenih spremenljivk

V nadaljevanju smo izračunali aritmetične vrednosti združenih spremenljivk. Rezultate prikazujemo v Tabeli 1.

Tabela št. 1: Združene spremenljivke

Združena spremenljivka	Aritmetična sredina
»Zadovoljstvo z delom policistov«	3,41
»Sodelovanje s policisti«	3,62
»Interpersonalne kompetence policistov«	3,97

Iz Tabele je razvidno, da so anketiranci najvišje ocenili združeno spremenljivko »Interpersonalne kompetence policistov«, nekoliko nižje združeno spremenljivko »Sodelovanje s policisti« in najnižje »Zadovoljstvo z delom policistov«.

4.4 Preverjanje hipotez

Naša prva hipoteza se je glasila: Prebivalci občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma so zadovoljni z delom policistov Policijske postaje Podlehnik. Izračunali smo, da so prebivalci občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma zadovoljstvo z delom policistov na policijski postaji Podlehnik ocenili z oceno 3,41, zato hipotezo potrdimo.

Naša druga hipoteza se je glasila: Prebivalci občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma so pripravljene sodelovati s policisti Policijske postaje Podlehnik. Izračunali smo, da so prebivalci občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma pripravljenost sodelovanja s policisti na policijski postaji Podlehnik ocenili z oceno 3,62, zato hipotezo potrdimo.

Naša tretja hipoteza se je glasila: Prebivalci občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma ocenjujejo interpersonalne kompetence policistov Policijske postaje Podlehnik kot dobre. Izračunali smo, da so prebivalci občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma interpersonalne kompetence policistov na policijski postaji Podlehnik ocenili z oceno 3,97, zato tudi to hipotezo potrdimo.

5 Ugotovitve in priporočila

Ugotovitev, da so prebivalci v občinah Podlehnik, Majšperk, Žetal in Videm najbolj zadovoljni z »Interpersonalnimi kompetencami policistov« (3,97) na policijski postaji Podlehnik, je zelo zavirljiv rezultat. Policijska postaja Podlehnik se ukvarja s splošnim področjem dela, ki vključuje tudi varovanje zelene meje. Prebivalci na območju mejnega pasu, so zato po vzpostavitvi Schengenske meje še toliko bolj izpostavljeni nadzoru s strani policije. Policisti, ki na omenjenem območju opravljajo naloge policije, prihajajo tudi iz vrst, ki so za pridobitev policijskih pooblastil, obiskovali le nekajmesečni tečaj. Kot je ugotavljal Smolej (2010), so takšni policisti tudi na policijski postaji Koper, ki pa so jih župani in svetniki ocenili s precej nižjo oceno (2,72), kar še enkrat potrjuje, da policisti na policijski postaji Podlehnik dobro znajo uporabiti pridobljeno znanje v okviru šolanja in kasnejšega dela na terenu.

Združeno spremenljivko »Sodelovanje s policisti« so prebivalci v občinah Podlehnik, Majšperk, Žetal in Videm ocenili s povprečno oceno (3,62). Sodelovanje javnosti s policijo, je pomemben dejavnik pri zagotavljanju varnosti na vseh področjih dela. To sodelovanje naj bi temeljilo predvsem na področju preventive, kar pomeni skupno preprečevanje deviantnih ravnanj, še preden se ta pojavijo. Takšno delo imenujemo policijsko delo v skupnosti ali ang. community policing, ki je temelj dela za vodje policijskega okoliša. Ti bi morali imeti čim več stikov z občani in predstavniki lokalne skupnosti, kar bi lahko izboljšali s peš patroljiranjem, predvsem v urbanih okoljih. Ocena, ki so jo podali prebivalci občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma ni zanemarljiva, vendar dodatni naporji vodstva policijske postaje Podlehnik, za izboljšanje sodelovanja z lokalno skupnostjo in njenimi prebivalci prav gotovo ne bodo odveč.

Najslabše ocenjena združena spremenljivka »Zadovoljstvo z delom policistov« (3,41), bi bila glede na dobre interpersonalne kompetence policistov na policijski postaji Podlehnik lahko boljša. Zadovoljstvo z delom policistov, je prav gotovo odvisno od izkušenj, ki jih imajo prebivalci z njimi. Te izkušnje so lahko pridobili, ko so bili v postopku kot oškodovanci - osumljenci, ali pa zgolj kot priče ali osebe, ki policiji lahko dajo koristne informacije. Na tem mestu se pojavi velik razpon med dvema področjema dela, preventivo in represijo. V primeru raziskanega kaznivega dejanja s strani policije, bodo javnost in toliko bolj oškodovanec, pohvalili delo organov pregona in bodo z delom policije zadovoljni, ter ga ocenili kot uspešnega. Obratno pa se zgodi, ko so lahko te iste osebe v vlogi osumljencev kaznivih dejanj ali kršiteljev. Dejstvo je, da je policija uspešna tudi pri odkrivanju različnih oblik prekrškov, predvsem v cestnem prometu. Če policist zazna kršitev in jo primerno sankcionira, bo to pomembno vplivalo na varnost v cestnem prometu. Toda na tem mestu se pojavi vprašanje, kako prekršek predstaviti in kakšen odnos bo imel policist do kršitelja, da bo ta razumel pomen kazni. Prav gotovo ni zadovoljivo, če policist predstavi kršitev zgolj iz zakonskega zornega kota, ki je v veliki meri občanom nerazumljiv. Primerno je, da se prekršek predstavi s čim bolj jasno obrazložitvijo. Policisti naj v primeru, ko izvajajo meritve hitrosti kršitelju povedo, da je bilo na odseku, kjer je ta prekoračil hitrost, že veliko prometnih nesreč s smrtnim izidom ali pa na tem odseku preži druga nevarnost in je potrebno striktno prilagoditi hitrost na cesti, v dobro vozniku in drugim udeležencem v cestnem prometu. Pri takšni razlagi prekrška, bo prav gotovo manj slabe volje na strani kršiteljev, ki se bodo prekrška in svojega ravnanja zavedali in ga obžalovali. S takšnim pristopom policistov, je lahko javnost tudi na področju, kjer se izvajajo predvsem represivne aktivnosti, z delom policistov še zadovoljnejša. Če smo že pri represivnem delovanju policije, moramo poudariti, da je slabo zadovoljstvo z njihovim delom, ko ti kaznujejo na delih ceste, kjer skoraj ni nevarnosti in prometnih nesreč. Poudariti moramo, da ima policija za takšno delovanje vse zakonske pogoje, vendar se postavlja vprašanje, ali s tem res varuje življenja in osebno varnost ljudi, ki je ena temeljnih nalog policijskega dela, ali pa zgolj polni državni proračun. Da bo manj slabe volje na strani prebivalcev občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma in večje »Zadovoljstvo z delom policistov«, vodstvu policijske postaje Podlehnik predlagamo, da v sodelovanju s skupnostjo poskušajo identificirati nevarne odseke, kjer bi policisti poostreno nadzirali promet. Tako bi nekaj točk za nadzor prometa predlagala javnost, ki bi policiji dala informacijo, kje se pojavljajo problemi hitre vožnje ali drugega odklonskega ravnanja. Na drugi strani, pa bi policija seznanila javnost z odseki, kjer je po

statističnih podatkih veliko prometnih nesreč in bi tam poostreno nadzirali promet. Ob takšnih znanih podatkih, bi bili občani prav gotovo zadovoljni z delom policije, kljub dejstvu, da izvajajo represivne ukrepe, saj bi bil njihov namen zgolj zagotavljati varnost ljudi.

Zaključimo lahko, da je splošna podoba policijske postaje Podlehnik v očeh prebivalcev občin Podlehnik, Majšperka, Žetal in Vidma relativno dobra.

6 Literatura

- Anželj, D. (2001). *Management v policiji*. Ljubljana: Fakulteta za družbene vede.
- Anželj, D. (2008). *Osnove policijske dejavnosti*. Učno gradivo. Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede.
- Bayley, H. D. (1994). *Police for the future*. UK: Oxford University Press.
- Gorenak, V. (2005). Stališča in ocene uporabnikov policijskih storitev in stopnja zadovoljstva policistov pri delu kot kriterij merjenja uspešnosti policijskih organizacij – nekaj primerov raziskav v Republiki Sloveniji. Lobnikar, B. (ur.), *Dnevi varstvoslovja 2005*. Bled: Fakulteta za varnostne vede.
- Gorenak, V., Žaberl, M. in Gorenak, I. (2008). *Splošne operativne zadeve policije*. Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede.
- Jobson, J.D. in Schneck, R. (1982). Constituent views of organizational effectiveness: Evidence from Police Organizations. *Academy of Management Journal*, 25(1).
- Kolenc, T. (2002). *Slovenska policija*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve.
- Lobnikar, B. (2008). *Osnove policijske dejavnosti*. Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede.
- Malmborg, C.J. in Deutsch, S.J. (1986). A Study of the Consistency of Stakeholder Preferences for Different Types of Information in Evaluating Police Services. *Evaluation and Program Planning* 9.
- Mikulan, M. (1995). *Policijska preventiva*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve Republike Slovenije.
- Pagon, M. (1993). Definiranje organizacijske uspešnosti policijskih organizacij: Vpliv definirane policijske uspešnosti na vodenje in ocenjevanje dela policistov. *Policija* (2).
- Pečar, J. (1993). Policija jutri - izzivi (bližje) prihodnosti. V Dvoršek A. (ur.), Zbornik posvetovanja. *Policija na prehodu v 21. stoletje*. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve.
- Peklar, B., Rizvič, Z. in Škerjanc, V. (2009). *Organizacija in naloge policije z domovinsko vzgojo*. Gradivo za izobraževanje po programu policist. Ljubljana: Ministrstvo za notranje zadeve.
- Smolej, D. (2010). *Ocene in stališča županov in svetnikov do dela policije – študija primera*. (Diplomska naloga). Ljubljana: Fakulteta za varnostne vede.
- Svetina, K. (1992). Kazalci uspešnosti in učinkovitosti dela policije. *Varnost* (1/2).
- Trojanowicz, R.C. in Bucqueroux, B. (1994). Community Policing: A Contemporary Perspective. Cincinnati: *Anderson Publishing Co.*
- Virant, G. (1998). *Pravna ureditev javne uprave*. Ljubljana: Visoka upravna šola.
- Warcup, D. (1992). The Concept of Total Quality Management in the Police Service, *The Police Journal* 1, 56-69.
- Zakon o policiji. (1998). *Uradni list Republike Slovenije*, (48).
- Zakon o policiji. (2009). *Uradni list Republike Slovenije*, (66).
- Žaberl, M. (2006). *Temelji policijskih pooblastil*. Ljubljana: Fakulteta za policijsko varnostne vede.